[2024] 5 ଏସ୍. ସି. ଆର୍.   501 : 2024 INSC 359

ରାହୁଲ କୁମାର ଯାଦବ

ବନାମ

ବିହାର ରାଜ୍ୟ

(ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 177/ 2018)

25 ଏପ୍ରିଲ, 2024

[ବି. ଆର. ଗଭାଇ ଏବଂ ସନ୍ଦୀପ ମେହେଟ୍ଟା, * ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ]

ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ବିଚାର ପାଇଁ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ କୋଡର ଧାରା 302 ଏବଂ 394 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ଅପରାଧ ସଂଗଠିତ କରିବା ତାରିଖରେ ତାଙ୍କର କିଶୋରତ୍ୱର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନର ବିଚାର ନକରି ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ମାନେ ଭୁଲ କରିଥିଲେ I

ମୁଖ୍ୟ ଟିପ୍ପଣୀ

ଅପରାଧିକ ଆଇନ- ଯେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ କିଶୋରତାର ଆବେଦନ ଉଠାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ମାମଲାର ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ,ଏପରିକି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସମାଧାନ ପରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯିବ- ନ୍ୟାୟାଳୟ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (JJ) ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ମମାଲାକୁ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ଭାବରେ ସମ୍ଭାବନାର ପ୍ରାଧାନ୍ୟତା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ- କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ 2015ର ଧାରା 9 (2) I

ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଯେ : ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ କିଶୋରତାର ଦାବି, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏପରିକି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉଠାଯାଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅବେଦନରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଉଠାଯାଇପାରିବ- କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମର ଧ୍ୟାନ ନାବାଳକଙ୍କ ସଂସ୍କାର ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ଉପରେ ରହିଛି, ଏବଂ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କର ଅତ୍ୟଧିକ ବୈଷୟିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ, ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ

* ଲେଖକ

ଲାଭକାରୀ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ - କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ ୨ (2) / 2015 କୁ ଆଧାର କରାଯାଇଛି ।

କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ 2015 -ଧାରା 94- ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା/ ବିଳମ୍ବିତ କିଶୋରତ୍ୱ ଦାବିର ତଦନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଭାର ଦାବିଦାରଙ୍କ ଉପରେ ରହିବ- ବିଷୟବସ୍ତୁ ଗୁଡିକ ।

ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଯେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ ଉଠାଯାଇଥିବା କିଶୋରତାର ଦାବିର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଅବୁଜର ହୁସେନ୍ ବନାମ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ,* (2012) 10 ଏସ. ସି. ସି. 489 ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଦୋହରାଇଥିଲେ- ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ କିଶୋରତାର ଆବେଦନ ବିଳମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉଠାଯାଏ, ସେତେବେଳେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ 2015 ର ଧାରା 94ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଦସ୍ତାବିଜ ଗୁଡିକର ଅନୁପସ୍ଥିତି ସ୍ଥଳେ, ବୟସ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ ।

ଉଲ୍ଲେଖିତ ମାମଲା ବିଧି ।

ଅବୁଜର ହୁସେନ୍ ବନାମ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ [2012] 9 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 244 **(2012) 10 ଏସ୍. ସି.** ସି. 489; *ବିନୋଦ କଟାରା ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ **ରାଜ୍ୟ*** **[2022] 9 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 836:2022 ଏସ୍. ସି. ସି. ଅନଲାଇନ୍ ଏସ୍. ସି. 1204-ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ।**

ଅଧିନିୟମ ତାଲିକା

ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତା, 1860; ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973; ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଅଧିନିୟମ 1959 ।

ମୁଖ୍ୟ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା

କିଶୋରତ୍ୱର ଆବେଦନ; କିଶୋର ଅପରାଧ କରିବାର ତାରିଖ; ଆବେଦନ ଉଠାଇବାର ସୋପାନ; ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ; ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ; ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି; ଦସ୍ତାବିଜ/ପ୍ରମାଣ; ଅସ୍ଥିକାୟନ ପରୀକ୍ଷା ।

ରାହୁଲ କୁମାର ଯାଦବ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ

ମାମଲା ଉତ୍ପତ୍ତି

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 177/2018 ।

ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 437/2013 ର 29.06.2017 ର ଆଦେଶ ଏବଂ 30.04.2014 ର ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 518/ 2013 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ,

ସହିତ

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 214/2018 ।

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତି

ରଉଫ ରହିମ୍, ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା , ଅଭିରାଲ କଶ୍ୟପ, ଆଶିଷ ଝା, ପ୍ରଭଶରଣ ସିଂ ମୋହି, ଅଭିଜିତ୍ ଚାଟାର୍ଜୀ, ସୁବୋଧ କୁମାର ପାଠକ, ସୁଶ୍ରୀ ବର୍ଣ୍ଣାଲି ବସକ୍, ଶଶି ରଞ୍ଜନ, ପୱନ କୁମାର ଶର୍ମା, ଆକାଶ ସ୍ୱାମୀ, ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ସିହ୍ନା, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାମାନେ ପାଇଁ ।

ଆଜମତ ହାୟାତ୍ ଅମାନୁଲ୍ଲା, ଅଧିବକ୍ତା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ।

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ/ଆଦେଶ

ରାୟ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମେହେଟ୍ଟା

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 177/2018 ।

1. ଏହି ଆବେଦନଟି ଆବେଦନକାରୀ-ରାହୁଲ କୁମାର ଯାଦବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 2013ର ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 518ରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କର ବିଜ୍ଞ ଡିଭିଜନ ବେଞ୍ଚ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା 30 ଏପ୍ରିଲ, 2014 ଏବଂ 29 ଜୁନ୍, 2017 ତାରିଖର ରାୟକୁ ବିରୋଧ କରି କରାଯାଇଛି ।
2. ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସହ ଅପରାଧୀଙ୍କୁ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତା, 1860 ର ଧାରା 302 ଏବଂ 394 ଅଧୀନ (ଏହାପରେ ' IPC ' ଭାବ ସୂଚିତ) ଏବଂ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଅଧିନିୟମ

1959 ର ଧାରା 27 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ 2011 ର ଦୌରା ବିଚାର ସଂଖ୍ୟା 441 ଦ୍ୱାରା ଦରଭଙ୍ଗାର ପ୍ରଥମ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ, (ଏହାପରେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବେ ସୂଚିତ) ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ, 9 ଏପ୍ରିଲ, 2013 ତାରିଖର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସହ ଅପରାଧୀଙ୍କୁ ଉପରୋକ୍ତ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 302 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗକୁ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

3. ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ଉକ୍ତ ରାୟକୁ ବିରୋଧ କରି ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 366 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଖଣ୍ଡପୀଠର ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତିମାନେ 30 ଏପ୍ରିଲ, 2014 ତାରିଖର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ବିଭାଜିତ ମତ ଦେଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନଟିରେ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ଥିଲା ଏବଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସନ୍ଦେହଜନିତ ଲାଭ ଆଧାରରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେବାର ହକଦାର ଥିଲେ । ଖଣ୍ଡପୀଠର ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ମାମଲାକୁ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ତୃତୀୟ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ 29 ଜୁନ୍, 2017 ରେ ରାୟ ଦେଇ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସହ ଅପରାଧୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ କୋହଳ କରି ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ।

4. ଏଠାରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି ମାମଲା ଦାୟର ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ, ଆବେଦନକାରୀ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଶିଶୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ 2000ର ଧାରା 7-A (ଏହା ପରେ, ଏହାକୁ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ 2000 ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯାଉଛି) ଅନୁଯାୟୀ ବିଦ୍ୱାନ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ଘଟଣା ଦିନ, ଅର୍ଥାତ୍, 27

ଜୁଲାଇ, 2011 ସୁଦ୍ଧା ସେ ଜଣେ ନାବାଳକ ଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଆବେଦନରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ନିଜ ଜାତକ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ।

5. ଯେତେବେଳେ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ମାମଲାଟିକୁ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ 2000 ର ଧାରା 7-A ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ନୂତନ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଆଇନ ସହିତ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ଥିଲା ଯାହାକୁ ୨୮, ନଭେମ୍ବର, ୨୦୧୧ ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ପୂର୍ବରୁ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ସମାନ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ।

6. ଏହି ଆବେଦନରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସମ୍ବୋଧିତ କରିବା ସମୟରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ରଉଫ ରହିମ୍ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଘଟଣା ଦିନ ସେ ନାବାଳକ ବୋଲି ଦାବି କରି ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଉପର ଠାଉରିଆ ଭାବେ ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ ନକରି ଏବଂ କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେହି ଆବେଦନକୁ ବିଦ୍ୱାନ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ।

7. ଏପରିକି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଘଟଣା ଦିନ ସେ ଜଣେ ନାବାଳକ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡିକ ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଥିଲା । ତେବେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥନା ବାବଦରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ତଦନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ନାବାଳକ ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ।

8. *ବିପରୀତରେ, ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ* ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଆଜମତ ହାୟାତ ଅମାନୁଲ୍ଲାହ ଶ୍ରୀ ରୌଫ ରହିମଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ

ଉଠାଯାଇଥିବା କିଶୋରତ୍ୱର ବିଷୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବରେ କାର୍ଯାଇଥିବାରୁ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗ୍ରହଣ ନକରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।

9. ଆମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଆଗତ ଦାଖଲ ଉପରେ ଆମର ଚିନ୍ତାଶୀଳ ବିଚାର କରିଛୁ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ଗୁଡିକରେ ଉପଲବ୍ଧ ବିଷୟ ଗୁଡିକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ କରିଛୁ ।

10. ନିଃସନ୍ଦେହରେ, ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ ବିଚାରଧୀନ ଥିବା ସମୟରେ, କିଶୋର ନ୍ୟାୟ (ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ 2015 (ଏହା ପରେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ 2015' ଭାବରେ ସୂଚିତ ହୋଇଛି) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଅପରାଧ ସଂଘଟିତ ହେବା ତାରିଖରେ ଶିଶୁ ବୋଲି ଦାବି କରୁଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତରଫରୁ ଉଠାଯାଇଥିବା ନାବାଳକତାର ଅନୁରୋଧକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ଏକ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରଦାନ କରେ । କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ 2015 ର ଧାରା 9 (2) ର ପ୍ରାବଧାନରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ନାବାଳକଙ୍କ ଆବେଦନ ଉଠାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସମାଧାନ ପରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଚାର କରାଯିବ । ତେବେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଉଠାଯାଇଥିବା ନାବାଳକତାର ଅନୁରୋଧକୁ ବିଚାର କରି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇନଥିଲେ ।

11. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ରହିଛି ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ କିଶୋରତାର ଆବେଦନ,ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବାଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିଆଯାଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇପାରିବ ।

12.ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଉଠାଯାଇଥିବା କିଶୋରତାର ଦାବିର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ମାନଦଣ୍ଡ ସ୍ଥିର କରୁଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା *ଅବୁଜର ହୁସେନ୍ ବନାମ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ* ମାମଲାରେ(1) ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ନିମ୍ନରେ ପୁନଃ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି:-

(1) 2012 9 SCR 244 **:(2012) 10 SCC 489**

ରାହୁଲ କୁମାର ଯାଦବ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ

୩୨. ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆମେ ସେହି ସ୍ଥିତିକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

୩୨.1. ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସମାଧାନ ପରେ ମଧ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନାବାଳକତାର ଦାବି ଉଠାଯାଇପାରେ । ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ତଥା ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସମାଧାନ ପରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଉଠାଯାଇପାରିବ । ନାବାଳକତାର ଦାବି ଉଠାଇବାରେ ବିଳମ୍ବ ଏପରି ଏକ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କିଶୋରତାର ଦାବି ଉଠାନଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅବେଦନରେ ଉଠାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉଠାଯାଇପାରିବ ଯଦିଓ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉଠାନଯାଇଥାଏ ।

39.2. ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ କିଶୋରତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ, ଦାବିଦାରଙ୍କୁ ଏପରି କିଛି ସାମଗ୍ରୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯାହା ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିପାରିବ ଯେ ନାବାଳକତ୍ୱ ଦାବିର ତଦନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । କିଶୋର ବୋଲି ଦାବି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

39.3. ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କେଉଁ ବସ୍ତୁ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବ ଏବଂ/କିମ୍ବା ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ, ସେ ବିଷୟରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣକୁ କେତେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ତାହା ସ୍ଥିର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ନାବାଳକତ୍ୱର ଅନୁମାନକୁ ଉତ୍ଥାନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇପାରେ କିନ୍ତୁ ନିୟମ 12(3) (a) (i) ରୁ (iii) ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଦଲିଲଗୁଡ଼ିକ, ନିୟମ 12 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକ ତଦନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଅପରାଧୀଙ୍କ ବୟସ ବିଷୟରେ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ସଂହିତାର ଧାରା 313 ଅନୁଯାୟୀ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବିବୃତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ କିଶୋରତାର ଦାବିକୁ ଯଥାର୍ଥତା ଦେବା କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇନପାରେ । ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାଡ଼ ପ୍ରମାଣପତ୍ର କିମ୍ବା ଭୋଟର ତାଲିକା ଇତ୍ୟାଦି ଦସ୍ତାବିଜର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଏବଂ/କିମ୍ବା ଗ୍ରହଣୀୟତା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ଏବଂ କୌଣସି କଠୋର ନିୟମ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ସେଗୁଡିକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତରେ ଗ୍ରହଣ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବା

ଆବଶ୍ୟକ । ଆକବର ଶେଖ୍ [(2009) 7 SCC 415] ଏବଂ ପୱନ [(2009) 15 SCC 259] ମାମଲାରେ ଏହି ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତରେ ବିଶ୍ୱସନୀୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନଥିବା ବେଳେ ଜିତେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ [(2010) 13 ଏସ. ସି. ସି. 523] ମାମଲାରେ ଦସ୍ତାବିଜ ଯଥା-ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ିବାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର, ମାର୍କସିଟ୍ ଏବଂ ଡାକ୍ତରୀ ରିପୋର୍ଟକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବୟସର ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦି ଏପରି ତଥ୍ୟ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ଭାବରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ *ସୃଷ୍ଟି କରେ* ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧାରା 7- A *ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ* ଏହିପରି ତଥ୍ୟ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି ଦୋଷୀଙ୍କର ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଏକ ତଦନ୍ତ ଆଦେଶ କରିପାରିବେ ।

ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସମୟରେ କିମ୍ବା ଆବେଦନ ଫଏସଲା ପରେ, କିମ୍ବା ପୁନରିକ୍ଷଣ ,କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଉଠାଯାଇଥିବା କିଶୋରତାର ଦାବି ଯାହାକି ଦାବିଦାର କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ପିତାମାତା କିମ୍ବା ଭାଇଭଉଣୀ କିମ୍ବା ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଶପଥ ପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଏ,ତେବେ ଏହା ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୟସ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ହେବାକୁ ଥିବା ତଦନ୍ତକୁ ଯଥାର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ନାହିଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବରେ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କର ବିବେକକୁ, ଦୋଷୀର ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ତଦନ୍ତ ଆଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନକରେ ।

39.5. ଯେଉଁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ କିଶୋରତ୍ୱର ଆବେଦନ ଉଠାଯାଇଛି, ତାହା ସର୍ବଦା ଅଧିନିୟମ 2000ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅଧିନିୟମ 2000 ରେ ଥିବା ଲାଭଦାୟକ ଏବଂ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡିକ, ଅତ୍ୟଧିକ ବୈଷୟିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିହତ ନହେବ ଉଚିତ ଏବଂ ଅଧିନିୟମ 2000 ର ଲାଭ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଏହିପରି ଲାଭ ପାଆନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏପରି କୌଣସି ସାଧାରଣ ଧାରଣା ଦ୍ୱାରା ଅନାବଶ୍ୟକ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିତାମାତା/ଅଭିଭାବକମାନେ ଭବିଷ୍ୟତର ଲାଭ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ବୟସ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଠିକ୍ ନୁହେଁ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ପିଲା ମାନଙ୍କର ବୟସକୁ ଏକ କିମ୍ବା ଦୁଇ ବର୍ଷ କମ୍ କରନ୍ତି । ସମ୍ଭାବନାର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଆଧାରରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ ।

40. ଅନୁଚ୍ଛେଦ 39.1 ରୁ 39.6 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ସନ୍ଦର୍ଭଟିର ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମାଧାନ ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଚାରପୀଠ (ଗୁଡିକ) ସମ୍ମୁଖରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହେବ ।

13. *ବିନୋଦ କଟାରା ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ* (2) *ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ପୃକ୍ତ* ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବୟସ ବିଷୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି, ଯଦିଓ, ତାଙ୍କର ବୟସ 50 ବର୍ଷ ଅତିକ୍ରମ କରିସାରିଛି ଏବଂ ବିଳମ୍ବିତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନାବାଳକତ୍ୱର ଆବେଦନର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ପର୍କିତ ଦିଗକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ବିରୁଦ୍ଧରେ କରାଯାଇଥିବା ତାଙ୍କର ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି। ଉକ୍ତ ରାୟରୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଉଦ୍ଧୃତିଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନଲିଖିତ: -

" 51. ସାଧାରଣତଃ, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜନ୍ମ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଛି ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଜନ୍ମଲିପି ଆଧାରରେ ସ୍କୁଲ ଦସ୍ତାବିଜରେ ଜନ୍ମ ତାରିଖ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଏ, ତେବେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୟସ ବିଷୟରେ କୌଣସି ବିବାଦ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତଥାପି, ଭାରତରେ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ନିରକ୍ଷରତା, ଅଜ୍ଞାନତା, ଆଗ୍ରହଶୂନ୍ୟତା ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତା ପରି କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପ୍ରାୟତଃ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବୟସର କୌଣସି ଲିପୀବଦ୍ଧ ପ୍ରମାଣ ନଥାଏ । ତେଣୁ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥାର ଆବେଦନ ବିଳମ୍ବରେ ଉଠାଯାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ 2015 ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 94ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ କେତେକ ଡାକ୍ତରୀ ପରୀକ୍ଷଣର ଆଶ୍ରୟ ନିଆଯାଏ । କିଶୋରତାର ଆବେଦନକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବିଳମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉଠାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଥିବା ନିୟମ ସମସାମୟିକ ଶିଶୁ ଅଧିକାର ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପରିଭାଷିତ ଯାହା ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କୁ ଶିଶୁର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସ୍ୱାର୍ଥରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

54. ଶିଶୁ ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶିଶୁ ଅଧିକାର ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବଧିତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଷୟରେ ସଚେତନତା କମ୍ ଥାଏ । ଥରେ ଏକ ଶିଶୁ, ବୟସ୍କ ଅପରାଧିକ ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଜାଲରେ ପଡ଼ିଲେ, ପିଲାଟି ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ଏଥିରୁ ବାହାରିବା କଷ୍ଟକର । ତିକ୍ତ ସତ୍ୟଟି ହେଉଛି ଯେ ଆଇନଗତ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗତ ବାଧାବିଘ୍ନରେ ଫସି ରହିଛି ଏବଂ

---

(2) [2022] 9 SCR 836 **: 2022 SCCOnLine SC 1204**

ପ୍ରାୟତଃ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଯଥେଷ୍ଟ ବିଳମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ହିଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ସଚେତନ ହୁଅନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଆଧାରରେ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାର ଅଧିକାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

55. କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିଶୋରଟିର ସଂସ୍କାର ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ଅଟେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କ ପରି ଉପକୃତ ହେବାର ସୁଯୋଗ ପାଇପାରିବ । ପ୍ରତାପ ସିଂହ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି: -

" ...... *ଉକ୍ତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କେବଳ ଏକ ଲାଭପ୍ରଦ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏକ ପ୍ରତିକାର ମଧ୍ୟ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୟସ୍କ ଅପରାଧୀଙ୍କ ତୁଳନାରେ ନାବାଳକଙ୍କୁ ଯତ୍ନ, ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଅଟେ ।ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ପରିଚାଳନର ସର୍ବନିମ୍ନ ମାନକ ନିୟମର ନିୟମ 4 କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଅପରାଧିକ ଦାୟିତ୍ୱର ନୈତିକ ଏବଂ ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଉପାଦାନ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ନାବାଳକଙ୍କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ ଏକ ଉପାଦାନଥିଲା । ତେଣୁ, ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି କିଶୋରଙ୍କ କଲ୍ୟାଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଆନୁପାତିକତା ନୀତି ଆଣିବା, ଯାହା ଅଧୀନରେ ଉଭୟ ଅପରାଧୀ ଏବଂ ପୀଡ଼ିତଙ୍କ ସମେତ ଅପରାଧର ପରିସ୍ଥିତି ପ୍ରତି ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ଆନୁପାତିକତା ସୁରକ୍ଷିତ ରହିପାରିବ ।*

14. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ବିଜ୍ଞ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନର ପୂର୍ବ ବିଷୟ ଭାବରେ, ଜାତକ ଆଧାରରେ କିଶୋରତାର ଦାବି ଉଠାଇ ଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଜ୍ଞ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ଅନୁରୋଧକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଜନ୍ମ ପ୍ରମାଣପତ୍ର **1995** ମସିହାରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ଏହା ବିଦ୍ୱାନ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ସହିତ ଉପସ୍ଥାପିତ

ରାହୁଲ କୁମାର ଯାଦବ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ

ହୋଇନଥିଲା।

15. ତଥ୍ୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ 2000 କିମ୍ବାକିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ 2015 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ନାବାଳକ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବାକୁ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁରୋଧଟି ଯଦିଓ ଆବେଦନର ବର୍ତମାନ ସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ଉଚିତ୍ । 15. କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ବିନା ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ନାବାଳକ ଆବେଦନକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ ନକରି ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା।

16. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ଏତଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ ଦର୍ଭାଙ୍ଗାର ବିଦ୍ୱାନ ପ୍ରଥମ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତି କିଶୋର ନ୍ୟାୟ ଅଧିନିୟମ 2015 ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମ ଆଧାରରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବୟସ/ଜନ୍ମ ତାରିଖ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପୁଙ୍ଖାନୁପୁଙ୍ଖ ତଦନ୍ତ କରିବେ ।

17. ସମ୍ପୃକ୍ତ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନର ଥାନା ଅଧିକାରୀ ତଥ୍ୟ /ପ୍ରମାଣ ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବିଦ୍ୱାନ ପ୍ରଥମ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ସହଜ ହୋଇପାରିବ । କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ତଥା ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

18. ଯଦି ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ତାଲିକାରେ ରଖାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ/ପ୍ରମାଣପତ୍ରକୁ ଆଧାର କରି ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ଏକ ଶେଷ ଉପାୟ ଭାବରେ, ବିନୋଦ କଟାରା (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଏକ ଅସ୍ଥିକାୟନ ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳିତ କରିପାରିବେ ।

19. ଆଜିଠାରୁ 12 ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବ।

20. ଏହି ଆଦେଶର ଏକ ନକଲ ତୁରନ୍ତ ସୂଚନା ଏବଂ ଅନୁପାଳନ ପାଇଁ ଦରଭଙ୍ଗାର ବିଦ୍ୱାନ ପ୍ରଥମ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯିବ ।

21. ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପସଂହାର ହେବା ପରେ, ତଦନ୍ତ ରିପୋର୍ଟ ଏହା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯିବ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ନକଲ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ।

22. ଏହି ମାମଲା ଅଗଷ୍ଟ, 2024 ର ତୃତୀୟ ସପ୍ତାହରେ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହେବ

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 214/2018 ।

23. ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 177/ 2018 ସହିତ ତାଲିକା କରନ୍ତୁ ।

ମାମଲାର ଫଳାଫଳ:

ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରାଯାଇଛି ।

ମମାଲାକୁ ପୁନର୍ବାର ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯିବ ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ମଦନ ମୋହନ ଭୂୟାଁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।